

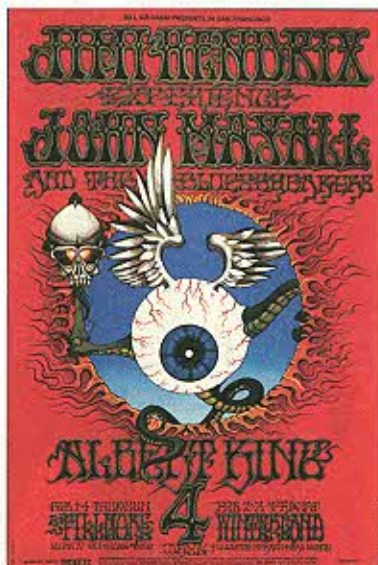
Kogart, Budapest

Az ellenkultúra jegyében

(folytatás az 1. oldalról)

Ha a nyomtatott betűtől eltérő, amorf írásjelek, a pozitív és negatív forma-játék, a vibráló hatást keltő szín-kontrasztok, vagy éppen a körkörös-futó sorok miatt nehezen is, de kibetűzhetőek voltak a feliratok. De nem könnyítették meg az „olvasást”, a megértést a képi motívumok sem, amelyeket a grafikusok a legkülönbözőbb kultúrrejtegekből és korszakokból merítettek, a szecessziós plakáttól a comicson át a XIX–XX. század fordulóján készült erotikus fotóig.

A kérdésre a válasz tehát: igen. Az egymásba olvadó kép és szöveg egésze volt azonnal leolvasható a beavatott közönség számára, amely közös élményvilágára ismert benne. A plakátok fogyasztója az a nemzedék lett, amely 1965–1971 között a fiatal felnőttség küszöbére érve saját, gyökeresen új világnézet és életforma kialakítására törekedett. A hippik, a „virágemberek” részt vettek a béke- és a polgárfjogi mozgalmakban, új közösségi és családformákat próbáltak kialakítani a kommunákban. Szabadságvágyuk kifejezése volt a rockkoncertek ekstázisa és a tudatmódosító szerek élvezete, új esztétikum keresése a művészetben és a kör-

Rick Griffin: Fillmore Auditorium – Winterland, 1968, San Francisco

nóalakok is a szecesszióval mutatnak rokonságot. Bonnie MacLean kortárs nőtípusokat helyez a szecesszióhoz hasonló dús ornamentális közegbe. Stanley Mouse és Alton Kelley Mucha Job cigarettapapír-reklámjának kölcsönöz új jelentést a marihuána világában, s a XIX. századi angol illusztrátor, Edmund J. Sullivan Omar Khajám Rubáiját-illusztrációjából alkotják meg a Grateful Dead emblemikus plakátját a rózsákkal övezett csontvázal. Gyakori a XIX. századi amerikai reklám gazdag, zsúfolt, eklektikus tipográfiájának kisajátítása is, amit például Rick Griffin, Mouse és Kelley is előszeretettel aknáznak ki. A régi

zatokba rendezik, amelyek kódszámaikat úgy használják, mint a Rembrandt-gyűjtők Adam Bartsch katalógusát? Az ő Bartschukat Eric Kingnek hívják (Eric King: The Collector's Guide to Psychedelic Rock Concert Posters, Postcards, and Handbills 1965–1973. Berkeley CA, 2010).

A Kogart bemutatója gyűjtők kiállítása – az ő lelkesedésüknek és azonos érdeklődésű magyar barátainak köszönhető, akik a katalógusban is szólnak a rockkultúrához való kötődésükről. A tárlat a white cube elvét követi, a plakátok nemes grafikaként, bekeretezve, egyenletes ritmusban elhelyezve láthatók, elsősorban az egyes művek sajátos esztétikai minőségét, kifejező erejét tárva a nézők elé.

A pszichedelikus művészet kultúrá és művészettörténeti újralfelfedezése 2005-ben jött el, a Tate Liverpool Summer of Love (A szerelem nyara) kiállításával. Ennek kurátora, Christoph Grunenberg gondozta a tárlat bécsi, frankfurti és New York-i változatát is 2006–2007-ben. A tárlatokon a rocktörténetet dokumentáló plakátok, lemezborítók, underground folyóiratok fotók kíséretében, a „virágemberek” életének eseményeit, szellemi vezetőit, a háborúellenes és polgárfjogi mozga-

